

DIRECTOR

Dr. AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

In șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
invoială

Unitatea

REDACTOR

Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei

Pe 6 luni . . . 100 Lei

Pentru străinătate 400 Lei

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Valuri trecătoare

(+). Gândul ne poartă departe, peste țări și mări, la frații din îndepărtata Americă de Nord. Și s' destui la număr: sunt cu miile, din toate părțile ardelenesti și bănățene, mânași întracolo de nevoile materiale de aici. Și ce suflute bune și tari — din punct de vedere creștin și român — s' au dovedit în babilonia noului continent, frații noștri: departe de a se pierde în oceanul celor de alte credințe religioase și de alte limbi, și au alcătuit bine îngrijite oastroave ale legii, limbii și obiceiurilor de pe plaiurile copilăriei lor.

Eforturile și realizările culturale și naționale ale mănunchiurilor de credincioși de ai noștri din Statele- Unite, toate străbătute de spiritul biricicii, merită cea mai deplină admirație. Și într'adevăr: cele mai bine de 16 biserici și case parohiale, pe lângă școlile și casele culturale ridicate și susținute de aceiași, sunt o dovadă peremporie a jertfelniciei acelor credincioși, caracteristica nemincinoasă a unei înalte și veritabile noblețe spirituale. Iar aceasta s' a putut grație faptului că și păstorii lor sufletești și au înțeles menirea românească și duhovnicească în mijlocul acelor oște pândite de nenumărate primejdii în fabrici, pe stradă, la „bort”, în întunecimile unei muncitorimi inter-naționalizate, în conventiculele fără număr ale seccărilor de colorit religios — pretutindenea și din toate părțile. Strădanțiile apostolești ale preoșilor, ascultați de turmele ce le-au fost încredințate de ierarhii lor de acasă, și zădărnici însă toate uneltirile potrivnice, ne pierzându-se decât doar fiii pierzării, prea puțini, la sfârșit, la număr.

Unitatea aceasta sufletească, precum reiese într' o recentă pastorală colectivă a episcopatului nostru, încearcă de o vreme s' o tulbure o pereche de preoți — par nobile fratrum — certaji cu vânoanele și cu etica sacerdotulă. Chipurile: vreau vizericii independentă. În realitate visează mici atrapii, în care dânzii să-și facă după plac mândrele nestingheriți de nime.

Nici de ierarhia deacasă, care la așa de purtări nu-i poate supraveghea din deaproape și aneționa la timp; nici de ierarhia latină a locului cu carea așa, neutârnată, cum s' au proclamat proprio Marte, n' au nici în clin nici în nănece. — Curat ca'n țara lui Cremente ori, dacă nu mai place: ca'n codrul Vlăsiei!

Decât, evident, așa ceva nu se poate. Cel puțin nu în sânul bisericii noastre, care nu face față cu anarhia, nici nu binecuvântă nerecunoștința. Drept că pare a fi de dorit să ne avem episcopul nostru în acele părți de lume, cum își au Rutenii americani și canadieni vlădicii lor. Noi însă nu suntem în masse compacte de sute de mii, cum sunt ei, ci numai în mici oaze, răsărite într' o Sahară străină, cu numai cele peste 6 comunități bisericești. Iar un episcop cu o așa „parhie”, ce ar însemna în acea lume a proporțiilor și a dimensiunilor colosale pe toate țărîmulile și sub toate raporturile? Se poate însă altceva: se poate să ne avem acolo vicarul nostru piscopesc. Nici un fel de rațiuni canonice, de drept ori de prestigiu național-bisericesc nu milită împotriva lui. Asta da. Și asta nădăjdum că va și fi. Dar la vremea sa. Când puținele pieleci ce-i mai stau în cale vor fi înlăturate. Pertractările cu Roma, în acest sens, sunt în curs, și nu încapz indoială că rezultatul va fi cel dicat de interesele noastre creștine și române. — Și atunci valurile stărnite de peatra aruncată, de cei și rădăciți se vor potoli de sine.

Vieață sfântă

Omul datoriei întregi — Legea vieții preoțești — Efort individual și măsuri generale

(=). Mai mult decât oricine pe pământ, preotul trebuie să fie omul datoriei. Al datoriei întregi. Care trebuie împlinită cu însuflețire, fără târguială și peste litera legii.

Povară supraomenească. Grea și pentru puterile îngerilor! Nu se mulțumește nici pe departe cu anumite ceasuri fixe de muncă pe zi. Reclamă omul întreg, cu întreaga lui respirație și cu toate clipele zilelor lui. Preotul nici nu poate avea, ca alți muritori, o viață particulară, a sa. Ci însași existența lui, întreagă, este o făclie ce arde în sfeșnicul datoriei.

De aici literatura uriașă care s' a scris despre această temă: *viața clericului*. Și se va mai scrie încă. Nu fiindcă liniile ei esențiale n' ar fi statornicite pentru totdeauna, fără puțință de modificat. Le găsim pe toate, vii și neasemănat de frumoase, în icoana Preotului prin excelență, care a fost Hristos. Se schimbă însă necontentit oglinda vremilor în cari ele se reflectează. Se văd, deci, mereu altfel. Mereu altele sunt cotiturile cărărilor ce urcă spre idealul în veci neajuns. Acestea trebuiesc, prin urmare, examinate neîncetat, cu grijă multă. Trebuie făcută cât mai des confruntarea realităților cu modelul, pentru a nu pierde direcția și a nu rămânea în urmă de căruța vremii.

Ar fi încercare zadarnică a căuta să facem acest examen într' un articol de ziar. Imposibilă chiar și o cercetare sumară a situației noastre speciale. Nu acesta este rostul acestor rânduri. Ele nu vreau să fie predică de îndemnuri. Cu atât mai puțin accent de muștrare ori recriminări. Ci o simplă și discretă bătaie la ușa conștiinței fiecăruia. O carte de vizită, acum la început de an, care intră, smerită, în toate căsuțele noastre parohiale, purtând cea mai bună urare ce se poate face unui preot: dorința ca în fiecare zi să se găsească tot mai asemănător cu modelul divin, tot mai aproape de El.

Lucru care nu se va putea constata decât de fiecare în parte, pentru sine. Intr' un sincer examen de conștiință. Pentru săvârșirea lui metodică avem un îndreptar nou, modern, neprețuit: enciclica „*Ad catholici sacerdotii*”. Nu citită trebuie această scrisoare papală. Nu. Ci meditată. Pe rând. Capitol de capitol. Mai multe săptămâni. Să ne fie ea cartea călăuzitoare pentru meditațiile de dimineața. — La această sugestie am voit să ajungem, înainte de toate, cu rândurile ce scriem. Suntem convinși că ea va fi de mare folos sufletesc tuturor celor ce o vor urma. Și, prin ei, bisericli noastre întregi.

Este, anume, aproape cu neputință ca cineva să adâncească în acest chip scrisoarea papală și totuși să rămână indiferent la îndemnulurile ei. Nu se poate să nu fie stăpânit de

muzica celor două cuvinte cari dau tonalitatea dominantă a enciclicei: *sfințenie* și *zel*! Sfințenia e legea fundamentală a vieții preotului, iar zelumul apostolic e măsura și metoda activității lui.

Tuturor oamenilor le sună porunca: „sfinți veți fi!” Acesta e însuși rostul vieții pământești. El privește însă pe fiecare felul cum răspunde chemării. N' are de dat seama decât lui Dumnezeu. Și pentru sine numai. — Cu totul altfel preotul. El trebuie să sfințească pe alții. Nu reușește numai cu vorba. Trebuie să dea *pildă vie de viață creștinească*. Ceice „zic și nu fac” sunt simpli „sămănători de vorbe” goale, din care nu răsare nimic. Ceeace „sădesc cu o mână, distrug în chip deplorabil cu cealaltă”. Fără sfințenia vieții, „celelalte calități ale sufletului nu pot aproape nimic; iar cu sfințenia, chiar dacă nu ar excela celelalte calități, se pot face lucruri minunate”, concluie enciclica. În chipul acesta, pentru preot sfințenia vieții nu e chestiune particulară, ci adevărată datorie profesională. El e plătit ca să se sfințească pe sine. Ca să fie pildă concretă de creștinism pus în praxă. Modelul intuitiv al vieții de creștin. — El, *cu toată familia lui*, care trebuie să fie icoana vie și pilduitoare a familiei creștine. Altfel, va fi isvor de stricăclune și de pierzare. Iată, un alt capitol esențial, și specific nouă. La care ar fi foarte multe de spus. Lăsăm însă, deocamdată. Să se judece însă fiecare pe sine! Și pe ai săii!

Dar sfințenia vieții proprii este numai temelie, punctul de plecare. Urmează munca, activitatea. Și în această privință este deosebire esențială între preot și alți slujbași. A fi conștiincios, pedant, scrupulos chiar în împlinirea oficiului, e laudabil pentru alții. Insuficient pentru preot. Măsura activității, a hărniciei, a jertfei lui de sine este tocmai lipsa de măsură. Nu există cântar pentru truda lui. Trebuie să ardă, să se cheltulască întreg pentru Dumnezeu și pentru suflete. Fără a pune vreodată în cumpănă fapta și plata. Altfel e un simplu simbriaș. Vrednic de plâns.

De sigur, sfințenia vieții și râvna apostolică nu se pot fabrica în serie, ori produce prin legi și ordonanțe. După harul divin, ele sunt rodul efortului individual, al voinței aspre, al luptei bărbătești și de fiecare clipă împotriva urlașei puteri de atracție a pământului. Sunt totuși o seamă de arme probate și indispensabile în această luptă. Întrebuințarea lor poate fi reglementată și prin măsuri de ordin general. Există astfel de rânduri. Ele trebuiesc însă îmbunătățite mereu și asigurată tot mai mult executarea. Să pomenim pe cele mai însemnate.

Rugăclunea. Pâinea de toate zilele. Nu

există pentru ea legi speciale. S'ar putea face ceva totuși și aici. Se discută, pe vremuri, și la noi problema unui „breviar” orientat, potrivit cu stările noastre. E o chestiune care nu trebuie uitată. Rutenii uniți au rezolvat-o. Trebuie să rămânem noi cei din urmă preoți catolici de pe pământ fără o rugăciune comună, oficială, obligatorie? — Privitor la *spovedanie* există și dispoziții cu caracter de lege. Ca, de ex. în ultimul sinod arhidiecezan. Cum se observă însă? Se face oare și un control oare care? Așa cum se poate în astfel de materie. — Enciclica stăruie mult asupra *exercițiilor spirituale*. Cu drept cuvânt. Slavă Domnului, le avem și noi. Cam la trei ani odată. Adecă, minimul cerut de dreptul canonic latin. Papa crede însă, că asta e puțin. Trebuie făcute astfel de deprinderi mai des. În fiecare an. N'ar fi prea greu să ajungem și noi aci. — Se recomandă, apoi, o zi de *reculegere lunară*. Ar fi interesant să se știe procentul preoților noștri cari urmează și acest îndemn duhovnicesc.

Minunat ar fi, de sigur, dacă s'ar întări și ar ajunge la viață plină cele două *asociații preoțești*: „Sf. Nichita” a celibatarilor și nou-înființata „Sf. Petru” a celor căsătoriți. Ele au exact această menire: de a fi mijloace pentru sfințirea slujitorilor altarului. De a cuprinde în sistem toate drumurile ce duc la acest scop. De a da cadre fixe, de cari să se prindă sbuciumul cotidian al preotului expus la atâtea ispite. Fără a le face obligatorii pentru toți prin ordine de sus, ar fi totuși de dorit ca ele să ajungă bun comun. Să fie îmbrățișate dacă nu de toți dintr'odată, totuși de cei mai mulți. Ce-ar fi, oare, de făcut în această privință?

Intrebări și probleme proprii situației și vremii noastre. Datori suntem cu toții să le căutăm deslegarea. Fiecare pentru sine și ajutând cu experiența sa și pe alții!

La datorie! Vor fi mulți preoți cari deși primesc „Unirea”, nu vor ceti „Spovedania unii protopop” din „foița” numărului trecut. Și e păcat, pentru că multe se pot învăța din ea.

În special sfârșitul reliefează un adevăr dureros. Cel care scrie aceste rânduri trăiește

în via Domnului și nu pregetă să susțină, în cunoștință de cauză că, dacă-i vorba de împlinirea datorinței pastorale-parohiale, puștii sunt acela cari și-o fac așa cum ar trebui și cum ar putea.

Una dintre cauze: preoșimea lucrează pe *conștiință*, lipsind *controlul* adevărat. Dar cine nu știe de câte feluri e conștiința?

Preasf. Alex. Rusu al Maramureșului, precum arată faptele, e dintre mai marii bisericeni cari nu se împacă ușor cu asigurările „pe conștiință”. Și o inspecție inopinată l-a verificat deplin scepticismul... metodic. Într'o Duminică, adecă, intrând pe neașteptate și neobservate în biserica unei parohii, a avut ce să aștepte pân' să vină și păstorul la jertfelnic. De la locul său de observator neobservat pân' la sfârșitul s. liturghii, înaltul Ierarh a putut vedea cum se slujește cuvântul Domnului în acea parohie. — A știut la urmă, chiar și păstorul local, de prezența eparhioțului său, aflând chiar dela Dânsul și alte multe de toate. Rezultatul: slujbă la oră fixă și predică serioasă pregătită pentru Duminică și sărbători. Așa în parohia cu „cazul”. Așa și în celelalte parohii.

Evident: procedura Preasf. Alexandru dela Balamere nu-i dintre acelea cari să poată fi generalizată. Dar pot și ar trebui să și-o însușiască protopopii, „ochii viădicilor”. Vizitele inopinate ar da roade minunate. Dintre cari nu cea mai neînsesnată ar fi încetarea vorbii că preoștia-i lume dalbă: face fiecine ce vrea, cât vrea, când vrea și cum vrea. Și-i destul să aibă „sfinți la Ierusalim” ca multă mântuire să aște și la tot mai mult să se ridice. (I. M. Săteanu).

Cartile corale în stranele noastre

Cărțile noastre corale nu sunt uniforme. Este mare diferență chiar între cele aprobate de același Ordinariat. Dar între ale noastre și cele provenite de alturea în strana noastră cantorală! Cercetând oricare strană, în orice parohie, oricine se poate convinge că folosesc, nu numai cântăreții de ocazie, ci chiar cantorii

în multe locuri, cărți corale străine. Și în cu preferință. De ce? Nici ei nu vor răspunde corect întrebării. Dar... așa ei. Totuși tălcu nu e greu.

Majoritatea cantorilor noștri sunt promovați datorită legăturilor pe care le au în orași prin o involaiă mai spre ușorul poporului. Nu le trebuie nu știu ce stoliță. Numai să ajungă Natural, un astfel de „cântăreț” va bătăi strună cum știe, cum și de pe ce a învățat. Asta unde nu este cantor diplomat.

A învățat pe lângă cantorul vechiu, și mincă de duminică și n'a neglijat nici câte seară de țezătoare ori vre-o întâlnire la pahar. Și a învățat de pe un ochtoih vechi. Ori — cece e mai des — de pe unul care părăsit dela „făclier”.

Nu exagerez de loc, când susțin că acei făclieri, negustor ambulant de cărți populare de alte utenzile țărănești, ne aprovizionează strănile cu ochtoihuri mai ales și cu cântece psaltire. Nimic de zis, pentru că în sine lucrul e bun. Dar nu pentru noi. Iată de ce:

Introducerea și tolerarea acestor feluri de cărți în biserică înseamnă, pur și simplu, *bilonie*. Și anume: Toate cărțile purtate de făclieri sunt străine de biserică noastră deci *nu sunt identice* cu ale noastre. Până acum nu erau identice ca sintaxă și stilizare iar de acum încolo nu ne va surprinde nimic deosebit și ca fond, de când cu adaptarea textelor vechi ortodoxe la *ortodoxia nouă*. Ceputul s'a făcut cu *Euhologitul bogat*. Celelalte cred că vor urma.

Folosirea unor astfel de cărți nu pot să producă decât confuzie. În strana și în sufletul credincioșilor.

Înlăturarea lor iarăși e dificilă. Iși dăduse omul bănișorii pe ea și are nevoie de ea pentru frumosul obicei de a lua parte activă la sf. slujbă.

Unii vor cere înlocuire prin cele editate de biserică noastră. Și bine fac cerând ceva. Dar greu totuși, de realizat.

Cărțile noastre se găsesc aproape numai la librăriile centrale și pe un preț relativ foarte urcat. Ca să aibă bietul om un ochtoih și pe teciostar nu-i ajunge o pereche de perche

□ □ Foiața „Unirii” □ □

Pastorația la munte

Soarele își arunca ultimele sulfi din dosul masivului Călima nilor peste coamele munților Putnei presărați cu miriade de diamante, când săniuța-mi trasă de cai aburiți de gerul iernei urcau ultimul urcuș al drumului de peste prelungirile muntelui Pricica. Un popas scurt și caii de munte, voloși parcă, apucă de vale, spintecă isprinteni gerul de 19—20° în trap cadentat.

Țipenle de om nu se vede.

O cucuvea, care țipă de pe soclul monumentalului celor trei vulturi, un șuler ca de granat zburător, produs de spintecarea unei scânduri în fabrica de alături, se pierde ultima licărire de lumină dela becul fabricii „Marfa”. Suntem în valea Putnei. Totul e stăpânit de o tăcere mută. Numai sunetul clopoțelilor și țâcănitul potcoavelor calilor se aude. Chiar și brădetul, care ne umbrește șoseaua pe ambele margini, doarme. Nici un șopot, nici o adiere de vânt, parcă totul a înghețat.

În depărtare, ca în vis se aude de abia un lătrat de câine, îngănat de unul de vulpe și de un urlet prelung de lup. Caii își luțesc pașii și sania-mi alunecă ca o săgeată pe lângă casa cantonierului, singură în valea Putnei pe o distanță de 15 Km., iar în depăr-

tare scapără printre brazii rășiți lumina vie a becurilor dela fabrica „Putnei întunecoasă”. Zgomotul gaterelor și a circulei să aude tot mai deslușit în liniștea sării târzii, iar caii scâlțați în sudori și spumă încep a-și încetini trapul.

Trecem alături de fabrică și o tăcere mută ne învăluie iară. Munții pleșuvi, pe coastele cărora ca niște fanteame se ridică cloatele din zăpada de hermelină, ne sunt singurii tovarăși de drum.

Ocupat singur cu gândurile mele, având în față căciula mișoasă a bălatului vizitiu, mă trezesc în gura Șomuleului.

În lumina palidă a lunii descrescânde, pe partea dreaptă a șoselei se conturează figura unui drumeț: — Vreun călător întârziat se grăbește să ajungă acasă la căldura binefăcătoare a sobei — mă gândiam eu.

Un bărbat binefăcut, având în mână un tolag respectabil pășește îndesat, grăbit să ajungă cât mai degrabă cătunul Recea.

Ajuns alături de el, spre cea mai mare a mea surprindere recunosc în bărbatul bărbos pe prietinel din copilărie, tovarăș de lucru aici în Secuime, pe părintele Tăder dela biserică „Gara Putnei”.

Voios că voiu avea pe distanța de 13 Km. un tovarăș plăcut de drum, îl poftesc în sanie. Deși nu bucuros, fiind scâldat în sudori în urma drumului greu de pe pârăul Șamuleu, de sub poalele falnicului Vituș, unde a trebuit

să străbată prin trolane proaspete, de groasă distanță, a timpului întârziat și mai ales eventualelor primejdii ce-l pot întâmpina aceste pustietăți, primește invitarea.

— Ei bine, părinte dragă, ce păcate poartă atât de târziu prin aceste pustietăți singur și pe jos? Nu-ți dai seama de primejdia căreia te expui?

— Nici un păcat dragă prietene, ci pastorația dela munte, slujba-mi de păstor, atât de bagatelizată de către lume, împlinind poruncii marelui Păstor, de a aduce în turmă oala cea rătăcită. Și fiindcă avem timp, și cu o sinceră genă, volu încerca să-mi desvâluiesc inima. Așadar ascultă spovedania preotului dela munte.

Să nu crezi, că buna-mi dispoziție și glindește adevărata mea stare sufletească. Am și eu crucea mea.

În ziua întâlului mucenic și arhidiacon Ștefan am plecat pe la 5 dimineața — Pentru ca la 9 să pot fi înapoi la sfta liturghie cu o săniuță, la Hagota, să mărturisesc și să împărtășesc o bolnavă. Insoțitorul îmi destălează, că aici la periferia parohiei, niște bani din A, cari își ierneză aici oile facând o gândă intensă anabaptistă. Pentru a împiedica lățirea răului, astăzi la oarele 11 fost la coliba lor, de unde mă întorc zdreț de oboasă și sleit de foame. Am fost nevoit să plec pedestru, știind că cu sania nu străbate prin trolene până la Vituș. De

n'are nici ocazie. Și nici nu găsește în ele tot ce așteaptă. Căci oamenii noștri merg la Biserica nu numai duminică, ci și cu ocazia altor praznice, iar octoiul nu le folosește de cât duminică.

Se impune deci, pentru folosul nostru spiritual și material: Vinderea cărților noastre corale pe un preț măcar egal cu cel dela Sibiu și desfacerea lor prin mai multe centre. Iar cu ocazia nouilor ediții, amplificarea lor cu unele părți luate din Măneiu — vorbind de Octoih — și schimbarea formatului actual în format de buzunar.

Așa vom ajunge ca peste câțiva vreme să avem și în strane armonie, măcar în sensul textului, dacă alta nu va fi posibil. Cu starea actuală nu ne putem mândri. Când cântă trei patru „cantori” deodată, se încurcă limbile ca la turnul Vavilonului.

Pr. Simion Rusu

Rugăciunea automobiliștilor. Numărul îngrozitor de mare al celor ce-și pierd viața în accidente de automobile a determinat catolicii americani să se intereseze de o rugăciune proprie automobiliștilor. Și augăsit-o. În lumea alcătuirilor euhologice e cunoscută ca „Rugăciunea călătorilor”, și vine din Evul Mediu. În originalul latin sună așa:

„Sanctus Ioseph cum Maris; Sanctus Raphael cum Tobia; Sanctus Michael cum coelesti hierarchia, Sint nobiscum in via”. — Traducerea engleză e mai amplificată: „Sf. Marie și Sf. Iosife, cărmuiți-ne în ziua de azi; Sf. Rafail și Sf. Mihail, priveghiați asupra drumului nostru. Rogăți-vă pentru noi și ocrotiți-ne, ca să ne ferim de orice păcat, și conduceți-ne la ceriu, sfârșitul călătoriei noastre”. Tatăl Nostru. Născătoarea. Mărire. Și acum. Apoi de încheiere: „Sf. Cristofor, roagă-te pentru noi!”

Rugăciunea a fost publicată cu aprobarea ep. Mihail I. Gallagher, din Detroit (Statele-Unite) și s'a insistat, pe cale publicistică, s'o reciteze cât mai des, mai ales automobiliștilor și publicul călător.

Știri mărunte

Personale. Preaven. Ordinariat arhiepiscopesc a făcut mai nou următoarele promoțiuni și distincții: Distingi de *canonici onorari*: pâr. *Elie Câmpăanu*, prot. în Târgu-Mureș și pâr. *Mihail Hodârdu*, prot. în Brașov.

— Promovat de *protopop districtual*: pâr. *Toma Oprescu* din Vurpâr; de *protopop onorari*: pâr. *Vasile Suciu*, pref. Tipogr. Semin.; pâr. *Iuliu Maior*, dir. lic. comercial din Blaj; pâr. *Ion Pop-Câmpăanu*, dir. ajutor al Liceului de băieți din Blaj; pâr. *Amos Frâncu*, parohul Benicului; pâr. *Elie Magda*, parohul din Alba-Iulia-Maieri; pâr. *Vasile Moldovan*, paroh în Blaj; pâr. *Ioan Isaicu*, prof. de religie, Sibiu și pâr. *Oct. Popa*, prof. de religie Făgăraș, toți foști viceprotopopi onorari; promovat de paroh și *admin. protopopesc*: pâr. *George Simu* din Dumbrăveni.

— Distingi de *viceprotopopi onorari*: pâr. *Dumitru Neda*, prof. la Academia Teologică, redactorul nostru; pâr. *Ioan Belu*, duhovnic la Penitenciarul din Aiud și prof. de religie; pâr. *Petru Gruia-Teiuș*; pâr. *Teodor Șarmășanu-Dâmbu*; pâr. *Iosif Pop Galtiu*; pâr. *Leonte Opris*, prof. de liceu; pâr. *Iuliu Ilian-Luncani*; pâr. *Ioan Mărgineanu-Bia*; pâr. *Ionita Brad Pânade*; pâr. *Alex. Boeriu Codreni*; pâr. *Oct. Neamțu-Toplița*; pâr. *M. Marieșan-Voșlăbeni*; pâr. *Iustin Nașcu Chirileu*; pâr. *Gh. Oancea Sănpaul*; pâr. *Ben. Pop-Lupu Tăureni*; pâr. *Aug. Cioba-Sănger*; pâr. *Oct. Mihăilțan Dăteșeni*; pâr. *Emil Andreșan Băla*; pâr. *Iuliu Grama-Cherul de sus*; pâr. *Dem. Fărcaș Orșova*; pâr. *Virgil Stanciu Doștat*; pâr. *Pompiliu Simonetti-Rășinari*; pâr. *Ioan Roman Sântana de Mureș*; pâr. *Victor Turcu*, prof. de religie; pâr. *Gavril Hintea-Șarmășel*; pâr. *Ioan Șuteu-Berchieșu*; pâr. *Simion Chibulcuteanu-Cozma*; pâr. *Teofil Hossu-Milaș I*; pâr. *Ioan Bochiș-Ceanul Mic*; pâr. *Dr. Cor. Sabău Turda Veche*; pâr. *Valeriu Stotan-Ghijasa de sus*; pâr. *Valeriu Crișan-Șercaia*.

„Astra” la Micăsasa. Duminică trecută cercul cultural al „Astreii” din Micăsasa pâr. Dumitru Boariu și-a ținut adunarea generală anuală. Cu acest prilej s'a constatat din

rapoartele cetite că aci, în anul trecut s'a lucrat cu râvnă și pricepere. Și anume s'a ridicat un monument în cinstea eroilor căzuți în războiu; s'au ținut șapte conferințe; s'au aranjat producții teatrale; s'a îngrădit o bibliotecă de vreo-200 broșuri foarte cetite și s'au încasat cam șapte mii Lei cotizații. Pe lângă cei 42 membri s'au mai înscris Duminică 17. Dela Blaj a luat parte la această adunare generală d. prof. *Dr. Cor. Suciu*, vicepreș. despărțământului Blaj, care a rostit și o conferință despre Horia, ascultată cu deosebit interes.

Brazde în ogorul Agrului. La prima Ian. c. în Șimand (jud. Arad), organizația agristă locală și-a ales noul comitet, cu pâr. I. Fântănaru preot, în frunte, ca președinte; d. P. Trifu, vicepreședinte; G. Neteu, secretar; S. Margiu, casier; P. Telecan, V. Condoș, P. Mamac, V. Anghel, membri; I. Tătaru, P. Mercea, Florian Condoș, cenzori; Șt. Ciongradi și D. Mercea, bibliotecari și custozii ai căminului cultural. Pentru că trebuie reliefat și aceea că tot atunci a luat ființă și *Căminul Cultural* al organizației agriste din loc, soluționându-se prin aceasta, pe lângă activitatea statutară, și două mari deziderate locale: instrucția catehetică a tineretului și posibilitatea de a primi conferențieri din alte localități, avându-se acum clădirea necesară spre aceasta. Inaugurarea s'a făcut cu mare solemnitate și în mijlocul celui mai viu interes.

Locale. Duminică viitoare, a Orbului, va predica în catedrală pâr. *Dr. Nicolae Lupu*, prof. de teologie.

— De sărbătorile Crăciunului Reuniunea Femeilor Române Unite din Blaj a împărțit săracilor 16.500 Lei, bani adunați din colectă publică. — Răsplata acestei fapte de milostenie multă fie la ceriuri!

Martirii clerului din Spania. Crimele săvârșite de agenții comuniști în țara sf. Ignățiu de Loyola, nu se pot număra nici măcar cu aproximație. Se știe însă precis, că primul obiectiv al urei lor diabolice este Biserica și slujitorii ei. Nu se poate nici măcar imagina grozăvia măcelului săvârșit în rândurile clerului. — Cardinalul primat al Spaniei, Izidoro Goma, a socotit, nu de mult, cam la 5000 numărul preoților împușcați, arși de vii sau mar-

lărit, pe acest ger nici vorbă nu poate fi. Credeam că voi avea zile mai liniștite de când am clădit capela din cătunul răsăritean al parohiei ca o redută împotriva propagandei ortodoxe, și iată când focul e stins la răsărit, apar tăcunarii la asfințit.

Mi-e greu, aproape întrecând puterile omenești, să veghez peste turma risipită pe o distanță de 23 Km. în toate văgăunile munților, căci mă apropii de bătrânețe.

Cu cât altcum îmi închipuiam situația preotului dela munte acum 18 ani, când am pășit pe aceste meleaguri! Aveam situație, eram plin de avânt bărbătesc, aveam în urmă-mi o activitate preoțească rodnică de 12 ani, cu experiența unui petrecut în tranșee alături de Moșii dârji, cari toate mă îndritulau a crede, că voi face minuni cu elementul de aici, blând și ascultător la aparență.

Deși fără casă, fără școală, fără biserică, în parohie pustie de război, cu credincioși risipiți în lume ca refugiați, deci sleși materialicește, în scurt timp s'au refăcut toate. Pentru a suplini govrurile trecutului, am dat mână de ajutor, ca pentru răspândirea luminii fiecare cătun să-și aibă școala sa. Increderea începea a se cimentă.

Dar devastările codrilor fără nici o normă a pus la îndemâna obștei banul câștigat ușor. Cei reînțorși la vetrele pustite au uitat repede sărăcia refugerii și contactul cu mii de străini veniți în Hanaanul câștigului ușor

din toate unghiurile țării l-a influențat și schimbat până la necunoscut. Preotul lor în scurt timp s'a văzut izolat, suspionat, ba chiar silit să înfrunte atacuri fățișe. — Poporul s'a întors la înclinările sale atavice de graniță. — Școlile cu învățători exclusiv ortodocși, mulți dintre ei dușmani declarați ai bisericii, aici în marginea ortodoxiei.

De atunci s'au început zilele de grea încercare. Deoparte pararea atacurilor îndreptate contra așezămintelor strămoșești, biserică-școală, lipsa aproape absolută de contact cu colegii din cauza izolării comunei, de altă parte grija educării elevilor la cele 5 școli, îndepărtate la 3—5—6 km., bolcotel din partea elementului intelectual român întovărășit cu elementul iudevesc la câștiguri, lipsa oricărui venit din parohie, lipsa oricărui atențiunii a puterii statului de a se îngriji de soarta preoțimii, având terenuri de cultură sterpe, producătoare exclusiv numai de cartofi, distanțele enorme dela orice oraș, deci spesele enorme cu creșterea familiei, m'au silit a înstrăina an de an din patrimoniul familiar, restrângându-mă la modul de viață cel mai modest posibil.

Dar n'am disperat. Mi-am dat silița, ca prin organizarea parohiei în însoțiri religio-morale să o conduc la o viață mai frumoasă. Dar străduința mi-a fost numai în parte încununată de succes. Și acest insucces mă doare mai mult decât orice.

În cele din urmă, îmi credeam terminată

mistrua aici la munte. Mi-am cerut transferarea. Cererea nu mi-s'a împlinit. N'am licență. Licență atunci, când din zori până seara târziu, ești vecinicul călător pe o distanță de 23 km. muncit de grija zilei de mâine, fără grâu și mălai în pod și cu vitafele scăzute la număr în bătaură, ajuns la pragul bătrâneții?!

Iar astăzi când mă simt istovit de putere, zdruncinat la sănătate, când altul la aceasta vrăstă așteaptă o viață mai puțin sbuciumată, iată-mă în dric de iarnă, aproape de miez de noapte, întorcându-mă dela datorie, din creier de munte, înfruntând primejdii și ger. — Da, căci asta e soarta noastră a preoților dela munte, fiindcă suntem socotiți mai reduși decât cei dela țară cu parohii concentrate și cu hâmbare pline.

Involuntar scot clasul și dela lumina țigărilor aprinse mă uit la arătătoare. Era o oră până la miez de noapte.

Sania se oprește în fața casei parohiale. Prietinel meu, părintele Toader, îmi întinde mâna tremurândă, iar eu l-o strâng cu emoție, căci nu știu ce să admir mai mult în el: temperamentul lui viol de până acuma, ori eroismul cu care a știut să înfrunte greutățile, a căror destăinuire acum o aud pentru întâia oară. — O lacrimă de sinceră prietinie îmi umezește pleoapele. Îi doresc noapte bună, iar în gând adaug: „Erou fără nume și mucenice al datoriei”.

N. Delapuina

tirizați altfel, în cele mai barbare chipuri. Ceece însemnează: tot al treilea preot din cei rămași după 18 Iulie 1936 pe teritoriile stăpânite de guvernul comunist din Valenția (total cam 15.000). Cifrele date de Cardinalul primat de parte de a fi prea mari, sunt cu o treime inferioare celor publicate de autoritățile civile! — Iar ultima statistică a Vaticanului arată cifra înspăimântătoare de 11.000.

Pentru unirea tuturor. Ca de câțiva ani încoace, așa și acum, în răstimpul 18—25 Ianuarie, se va ține o octavă a rugăciunii în toate părțile lumii catolice. Și cu catolicii împreună se roagă și ortodoxia rusă răsfirată în lume de urgia bolșevică și reprezentată în acest apostolat al rugăciunii de „Confraternitatea Sf. Benedict” cu arhiepiscopul Tichon din Berlin în frunte. — În acest front să ne înșirăm, cu mic cu mare, și noi! Firește, cu preoții în frunte.

Un om fără regrete. Ed. N. Soreanu, artistul dela Teatrul Național din Capitală sârbătorit deunăzi. Întrebat că n'a regretat vreodată că s'a făcut actor, a răspuns numaidecât: »Nici o clipă măcar... N'am nici un mare regret în viață. Ce am visat am avut. Dar, ce-i drept, n'am avut nici visuri imposibile. A fost, poate un noroc pentru mine că am visat fiind mai mult treaz. Un sprijin mare îl am în credința în Dumnezeu... Sunt un dreptcredincios. Sunt convins de existența unei singure puteri divine, care ne conduce pe toți!»

† **Marian Sasu**, revizor școlar pensionar a trecut la cele veșnice în Cluj, la 9 Ian. c., în anul 56 al vieții și 31 a fericitei sale căsătorii, — Facă-i Domnul parte cu dreptii, căci omul gândurilor drepte a fost răposatul!

† **Văd. Mariți Dragoș născ. Pușcarlu**, f. soție de preot, a adormit în Domnul la Dej, în 9 Ian. c., într'al. 67-lea an al vieții și 14 al văduviei sale cinșite. — În veci pomenirea ei!

AVIZ. Rectorul Academiei de Teologie — Blaj face cunoscut, că examenul de licență în teologie va începe în 4 (patru) Februarie, 1937 orele 8 dimineața. — Blaj, la 15 Ianuarie 1937.

Telefonul „Unirii”

A. București. Nu. Noi nu avem nimic de zis la incalificabila purtare a »Telegrafului« sibian față de pastorală episcopatului nostru dată împotriva primejdiei comuniste. Aici n'ar mai putea fi vorba de argumente. Ci de o lecție de bunăcuviință. Care însă, la vârsta la care au ajuns, nu le-ar mai folosi la nimic. Nu li-se mai poate face acum educația pe care nu o au deacasă. Am putea, firește, să le aplicăm legea talionului. Să facem la fel cu pastorală episcopilor ortodocși cu aceeași temă. N'o facem. Este un act intim al familiei ortodoxe, care pe noi nu ne privește și nu-l judecăm. Dacă precucernicii bat alte drumuri decât noi, cu atât mai rău pentru ei. — De altfel, ce plătesc vorbele lor sfârșitoare se vede limpede și din împrejurarea, că își arogă înțaietatea în lupta contra comunismului, ca și când și Papa dela Roma dela ei ar fi luat învățătură în această privință. Iar dacă a îndrăznit să dea, fără să-i consulte, niscăi enciclice despre problemele sociale, apoi se și vede de departe: vai de capul lor! Niște hârtoage încurcate. Ia să fi așteptat și Papa pastorală dela Sibiu. Ar fi văzut și el cum trebuie privită, în rădăcină și creștinește, marea frământare a lumii! — Cam așa merge gândul precucernicilor. Precum vedeți: sunt cât se poate de serioși!

I. Sibiu. Puteți arăta credincioșilor, drept pildă de pocăință rea, pe Precucernicii dela Sibiu. Nu de mult, precucervioșii se lăsaseră răpiți cu firea și au grăit vorbe de hulă. Ci că să nu ne mai tot rugăm atăta. Ci să facem unirea bisericească prin bunăînvoială, cum se fac toate rugămintele între oameni. Că dacă ne-om ruga mult și-om ajunge cu toții sfinți, apoi gata toată povestea: nu se mai face unirea. Că nici un sfânt nu trece dela o religie la alta. — Așa au scris. Acum le pare rău. Dar nu din altă pricină, ci numai fiindcă au fost prinși cu ocaua mică. Iară dacă au fost prinși, ce trebuiau să facă? Să se pocăiască și cumplit să se certe. Dar nu fac așa. Ci încep să ne hulească pe noi, că de ce i-am descoperit. Zic acum așa, că ei bine au scris, dar noi suntem proști și nu i-am înțeles. Și bine-ar fi să aibă dreptate. Mai bucuros am vrea să fi înțeles noi greșit, decât să-i știm păgâni, așa cum s'au arătat la mână. Păcat numai, că aci nu era vorba de noi, ci de ei. Ei au scris, ce-au scris: noi n'am făcut decât să reproducem. Și, din nenorocire, uneori scriu și cucerniciele lor limpede și la înțelesul tuturor. Așa au scris atunci. Rău au făcut. Acuma umblă după o talmăcire mai creștinească a lucrurilor. Dar cu adevărat creștinește ar fi, să-și recunoască, simplu, greșala și să se pocăiască. — Să vedem, totuși, ce zic acum. Cică, din capul locului, »po-

porul românesc nu este despărțit religios«. Deci: nu-i trebuie o unire religioasă, cu rugăciuni și căutarea adevărului. Despărțirea e numai administrativă, de forme externe. — Păi, dacă-i așa, poatecă nici nu-i necesar să ne mai unim. De ce să ne mai certăm pentru mici aparențe și formalități administrative? Ori, o soluție și mai bună: De ce n'ar primi Precucerniciile lor »formele administrative« cu cari trăim noi? Că și așa cu legea lor de organizare bisericească nu stau prea bine. Ceece au acum, cam miroase a protestantism. Și e mare nemulțumire împotriva ei. În schimb, toată lumea știe, că organizația Romană este model. S'o primească pe asta. Din credință nu pierd nimic. Că doară despărțire religioasă nu există între noi. Ce zic, oare n'ar fi bine așa?

P. Reghin. Regretăm că, în chip excepțional, nu ne-a căzut în mână ultimul număr al revistei »Flori de crin«. Și tot așa ne-au scăpat din vedere vreo două numere din lunile trecute ale »Decalogului«. O fi de vină poșta care nu ni-le-a adus? Ori s'au rătăcit la noi printre vrafurile de hârtie pe care le răsfoim zi de zi? Câte-odată se poate întâmpla și așa ceva. Ne pare rău. Și nu prea tare. Fiindcă ni-s'a atras atențiunea din mai multe părți, că s'ar fi scris acolo și lucruri cari n'ar fi trebuit să apară. S'au manifestat atitudini cari n'ar fi în cea mai perfectă concordanță cu linia obiectivă comandată de adevărul catolic și dela care nu se poate face abatere nici când e vorba să judecăm frământarea caleidoscopică a vieții sociale și politice. Poatecă, dacă le-am fi citit, am fi fost ispitiți să dăm oarecari lămuriri. Și ar fi fost de prisos. S'ar fi născut, în afară, aparențe unor neînțelegeri, chiar dacă în realitate n'ar fi fost decât o simplă discuție în familie. Pe cât se poate, trebuie să ne ferim și de arhicunoscuta răutate a celor ce nepândesc fiecare vorbă pentru a o răstălmăci. De aceea e mai bine să nu se remarcă fiecare sbenguială de condei și să nu se judecă prea sever orice floare de stil parfumată cu miresele la modă în aceste zile. Florile și moda trec, ca apa, iar pietrele adevărului rămân pe loc. Cei mai vajnici luptători pentru biruința lor vor fi, ca mâine, tocmai aceia cari astăzi, furați de mirajuri trecătoare, calcă peste unele din ele fără să le vadă. Fiindcă nu s'au lăsat duși de acest val al entuziasmului momentan decât din marele lor avânt după adevăr. De aceea, vorba Scripturii: mult li-se iartă, fiindcă iubesc mult!

Dr. N. Târgu-Mureș. Am primit 400 Lei. Achitat până la 31. XII 1936.

M. Turdaș. Am primit abonam. pe ultimii 2 ani.

Ș. Copru. Confirmăm primirea abonamentului pe anul curent.

M. Târgu-Mureș. Abonamentul Dvoastră e achitat până la 31. XII. 1936.

Oficiul parohial Sebiș. Am primit 1000 Lei. Achitat până la 31. XII 1935.

B. Câmpul lui Neag. Abonamentul și adresa s'au aranjat conform scrisorii ce ne-ați trimis.

Oficiul parohial Săuămărtinul de câmpie. Am primit 100 Lei, abonament pe o jumătate de an.

M. Aurora. Illinois U. S. A. Prin Administrația capitulară, Baia Mare, am primit 400 Lei. Achitat până la 30. VI 1937.

Dr. P. Caransebeș. Am primit abonam. pe 1937.

S. Ardușat. Am primit abonamentul pe 1936.

Biserica. Baia-spric. Confirmăm primirea abonamentului pe 1936.

Judecătoria mixtă Blaj Secția cf.

No. 1226-1936 cf.

Extract din publicațiunea de licitație

În cererea de executare, făcută de urmăritoarea Banca Patria s. a. din Blaj, contra urmăriților: Avram Avram și Anica Avram I. Avram din Lupu.

Judecătoria

A ordonat licitațiunea execuțională în ce privește imobilele situate în comuna Lupu circumscripția judecătorei mixtă Blaj, cuprinse în cf. a comunei Lupu Nr. protocolului cf. 775 și 785. No. de ordine A † top. 1216/4 în valoare de 500 lei, prețul de strigare 375 lei, top. 2623 în valoare de 5000 lei, prețul de strigare 3750 lei; top. 3725/2 în valoare de 500 lei, prețul de strigare 375 lei; top. 87/2 în valoare de 10.000 lei, prețul de strigare 7500 lei; top. 90 în valoare de 1000 lei, prețul de strigare 750 lei, top. 1408/1 în valoare de 500 lei, prețul de strigare 375 lei, top. 1420/1 în valoare de 400 lei, prețul de strigare 300 lei; top. 1421/1 în valoare de 500 lei, prețul de strigare 375 lei; top. 2689/2 în valoare de 400 lei, prețul de strigare 300 lei, top. 2844—3/b în valoare de 600 lei, prețul de strigare 450 lei; top. 295713/b în valoare de 400 lei, prețul de strigare 300 lei; top. 3085, în valoare de 800 lei, prețul de strigare 600 lei; top. 3329/3 în valoare de 1000 lei, prețul de strigare 750 lei; top. 3575/2 în valoare de

500 lei, prețul de strigare 475 lei; top. 3730 în valoare de 400 lei, prețul de strigare 300 lei; top. 3823 în valoare de 600, prețul de strigare 400 lei; top. 4046—2/6 în valoare de 500 lei, prețul de strigare 375 lei; top. 3927/2 în valoare de 800 lei, prețul de strigare 600 lei, pentru încasarea creanței de 20.884 lei — bani, capital și accesorii dela 7 Aprilie 1934; 403 lei cheltuielile cererei de licitație și ce vor urma, interesele de 30%.

Licitațiunea se va ține în ziua de 22 luna Ianuarie anul 1937 ora — în localul oficial al Cf. str. Regele Ferdinand No. parter ușa No.—

Imobilele ce vor fi licitate nu vor fi vândute pe un preț mai mic decât prețul de strigare.

Cei cari doresc să liciteze sunt datorii să depoziteze la delegatul judecătoreasc 10% din prețul de strigare drept garanție, în numerar, sau să predea aceluiași delegat chitanța constatând depunerea, judecătorește, prealabilă a garanției și să semneze condițiunile de licitație. (art. 147, 150, 170 legea LX 1881; § 21 legea XL. 1908).

Dacă nimeni nu oferă mai mult, cel care a oferit pentru imobile un preț mai urcat decât cel de strigare este dator să întregască imediat garanția — fixată conform procentului prețului de strigare — la același parte procentuală a prețului ce a oferit (art. 25. XLI 1908).

Dată în Blaj la 30 luna Mai 1936.

m. p. Eugen Ghețu m. p. Arthur Beran
judecător dir. de f. fond.

Judecătoria mixtă Blaj Secția cf.

No. 1225—1936 cf.

Extract din publicațiunea de licitație

În cererea de executare făcută de urmăritoarea Banca Patria s. a. din Blaj contra urmăriților Simlon și Sofia Răhăian n. Hățăgan din Blaj.

Judecătoria

A ordonat licitațiunea execuțională din nou, în baza supraofertei în ce privește imobilele situate în comuna Blaj circumscripția judecătorei mixtă Blaj, Nrul protocolului cf. 45 No. de ordine A † top. 203/1 în valoare de 20.000 lei prețul de strigare 15.000 lei, pentru încasarea creanței de 53.875 lei — bani, capital și accesorii: interese de 3% dela 7 Aprilie 1934; 965 lei cheltuielile cererei de licitație și ce vor urma.

Licitațiunea se va ține în ziua de 26 Ianuarie anul 1937 ora 10 a. m. în localul oficial al Cf. str. Regele Ferdinand, parter.

Imobilele ce vor fi licitate nu vor fi vândute pe un preț mai mic decât prețul de strigare.

Cei cari doresc să liciteze sunt datorii să depoziteze la delegatul judecătoreasc — % din prețul de strigare drept garanție, în numerar sau în efecte de cauză socotită după cursul fixat în § 42 legea LX din 1881 sau să predea aceluiași delegat chitanța constatând depunerea judecătorească, prealabilă a garanției și să semneze condițiunile de licitație art. 147, 150, 1706, legea LX din 1881; art. 21 legea XL. 1908).

Dacă nimeni nu oferă mai mult, cel care a oferit pentru imobil un preț mai urcat decât cel de strigare este dator să întregască imediat garanția — fixată conform procentului prețului de strigare — la același parte procentuală a prețului ce a oferit. (§ 25. XLI. 1908).

Dată în Blaj la 30 luna Mai 1936.

m. p. Eugen Ghețu m. p. Arthur Beran
judecător dir. cf. f. fond.